

ומתעשרין מזה על זה. שהיה בדין: ומה אם החדש והישן שאינן כלאים זה בזה, אינם מתעשרין מזה על זה, כבשים ועזים שהן כלאים זה בזה, אינו דין שלא יהו מתעשרין מזה על זה, תלמוד לומר: "וּכְלֵל מֵעֵשֶׂר בְּקָרְךָ" וצאן, משמע: כל הצאן אחד:

ומקשינן: ויהיו חדש וישן מתעשרין מזה על זה, מקל וחומר:

ומה כבשים ועזים שהם כלאים זה בזה, מכל מקום מתעשרין מזה על זה, חדש וישן שאינן כלאים זה בזה, אינו דין שיתעשרו

ולמאי נפקא מינה אם חיילא קדושת מעשר על השלמים או לא, והרי כיון שבלאו הכי קדוש הוא, מה יוסיף תת הקדושה הנוספת שאינה חמורה מן הקודמת לה — (8)

למיקם עליה ב"לא יגאל" וב"לא ימכר", [לאוסרו בפדיון ובמכירה] — (9)

קא משמע לן: "יהיה קודש" ולא שכבר קודש.

שנינו במשנה: ונוהג בבקר ובצאן, ואין מתעשרין מזה על זה, כבשים ובעזים

קדושת מעשר עלה, ויש כאן מצות הקרבת מעשר, וממילא יש כאן חיוב לעשורי, אלא נקטו בגמרא מילי דנפקותא למעשה ב"לא ימכר ולא יגאל", דבזה מתפרש טפי דקרבן מעשר קמן. והביא דוגמא לזה מזבחים ט א. [וראה דבריו בכל הדיבור הנזכר].

ב. ראה במנחת חינוך שם, שכתב על פי דברי הגמרא לפשוט ספיקו אם פסולי המוקדשין פטורין, שהרי נראה משאלת הגמרא, שאם אין המעשר מוסיף קדושה אין זה מעשר ופטור, [ראה הערה לעיל משמו, ומה שהערנו בדבריו]. ואם כן, בפסולי המוקדשין שנפדו אחר שהוממו, שאסורים הם בגיזה ועבודה גם קודם שיחול עליהם קדושת מעשר, אם כן, מאי מוסיף המעשר, דמעשר בעל מום גם כן אסור בגיזה ועבודה וכל שונהג בפסולי המוקדשין נוהג בו, אם כן, אין המעשר מוסיף כיון שהוא בעל מום, ולא יתכן לומר שמוסיף קדושה לענין לא ימכר ולא יגאל, דזה שייך רק בתמימים, אבל מעשר בעל מום מותר למוכרו מן התורה, רק מדרבנן אסור, אם כן, מן התורה לא נוספה קדושה כלל.

9. א. במעשר בהמה נאמר [ויקרא כז לג]: "לא יגאל", ובחרמים [ויקרא כז כח] נאמר "לא ימכר

לעולם, אך אפשר אף בקדשי קדשים לא נקרא לקוח, עיין בבא קמא עו א "מעיקרא תורא דראובן והשתא תורא דראובן", והיינו דמבואר שם נגד הסברא "מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים" משום סברא זו. וראה שם בתוספות, שהגדר הוא משום שעדיין מיקרו על שם הבעלים, והגר"ח ביאר, שהקדש קדושת הגוף אינו יוצא מרשות הבעלים].

8. לכאורה תמוה: הרי אף אם אין נפקא מינה בתוספת הקדושה מכל מקום מחוייב הוא לעשר, וזה הוא הנפקא מינה אם חלה קדושת מעשר או שאינה חלה?! [ומיהו, אם מצות מעשר בהמה אינה חובה אלא רשות — ראה בזה בהקדמת פרק זה — ניחא בפשיטות דברי הגמרא].

ובמנחת חינוך [שס ח] כתב, דסברת הש"ס היא, כיון דלא חל קדושת מעשר ממילא פטור מטעם זה, או דהאמת משני, דמעשר חמור וחל מחמת לא ימכר. [לכאורה כך היה לו לומר, אם לא היה חל קדושת מעשר ממילא היה הדין שפטור, אך משום דמעשר חמור וחל מחמת "לא ימכר", לכן חייב הוא במעשר].

ובחזון איש [בכורות כז ב סד"ה נ"ג ב] כתב: הוי מצי למימר דחייב לעשורי, דחייל